

Конспект по Гражданско право – обща част

1. Понятие за гражданско право. Система на гражданското право. Предмет и система на общата част на гражданското право (ГП).
2. Съпоставяне и разграничаване на ГП от търговското, трудовото, гражданско-процесуалното и международното частно право.
3. Основни принципи на ГП.
4. ГП в различните правни кръгове – романски, германски и англо-саксонски. Развитие на българското ГП и принадлежност на българската гражданска доктрина към отделни правни кръгове.
5. Източници на ГП: нормативни актове, структура, йерархия; обичай; морал; справедливост. Съдебната практика. Наднационални регулативни системи. Сравнение на българската структура на източниците със системите в други държави
6. Европейско частно право и влиянието му върху българското ГП.
7. Действие на гражданските норми във времето. Влизане в сила. Действие по място и спрямо лицата
8. Действие на нормите занапред, спрямо заварени отношения и обратно действие
9. Видове гражданско-правни норми: императивни и диспозитивни; абсолютно и относително определени, материални и процесуални. Презумпции и фикции.
10. Тълкуване: понятие, правна уредба. Възгледи за тълкуването. Сравнение с тълкуването на разпоредбите в други правни клонове. Сравнение с тълкуването на договорите. Нисша и висша критика на закона.
11. Видове тълкуване според резултата. Видове тълкуване според субекта на тълкуването. Видове тълкуване според способа: езиково, граматическо, логическо, систематическо, историческо, телеологическо, сравнително-правно.
12. Отделни правно-логически тълкувателни способности. Аналогия: видове, допустимост, понятие за празнота в правото. Сравнение между аналогията и разширителното тълкуване
13. Гражданско правоотношение. Сравнение с правното явление. Развитие на правоотношението във времето.
14. Субективно право. Теории за същността на субективното право. Субективно право и интерес. Субективно право и право на иск.
15. Видове субективни права. Абсолютни и относителни; „прости“ и „сложни“; главни и зависими (акцесорни); прехвърлими и непрехвърлими; делими и неделими; нематериални и имуществени права, членствени права, естествени права; според принадлежността им към отделни правни клонове. Значение на делението
16. Правни очаквания. Права-претенции и потестативни права.
17. Лични неимуществени права. Гражданско-правна защита на личността. Съотношение със защитата на личността в други правни клонове.
18. Различните способности за упражняване на отделните видове права. Колизии при упражняването на несъвместими права. Злоупотреба с право
19. Защита на субективните права: държавна защита и защита от отделни правни клонове. Системата на гражданския процес като защита на правата. Видове искове. Видове производства в гражданския процес. Арбитражен процес.
20. Защита на субективните права: самозащита на правата. Неизбежна отбрана, крайна необходимост, самопомощ; сравнение и разграничение.
21. Субекти на ГП. Понятие. Видове. Правоспособност. Ограничения на правоспособността. Сравнение на правоспособността с автономията на волята и свободата на договарянето.
22. Дееспособност на физическите лица. Понятие. Основни степени. Междинни степени. Сравнение между отделните степени. Видове запрещения, ред за поставяне под запрещение и за вдигане на запрещението. Правни последици на запрещението. Настойничество и попечителство. Условия за учредяване. Орган по настойничеството и попечителството.
23. Правна индивидуализация на физическите лица. Отделните нормативни изисквания към индивидуализацията. Индивидуализация в договорната практика. Име. Местожителство. ЕГН. Значение на документите за самоличност. Значение на постоянния адрес. Посочване на други адреси. Значение на други индивидуализиращи признаци
24. Актове за гражданско състояние. Процедура по издаване. Поправки. Промени. Действие на актовете за гражданско състояние.
25. Безвестно отсъствие и обявяване на смърт. Условия, срокове, последици.
26. Юридическо лице. Признаци. Видове юридически лица. Юридически лица на частното право. Правоспособност на юридическите лица. Участие на юридическите лица в гражданския оборот. Представителство на юридическите лица. Особенности.
27. Системи на възникване, способности за прекратяване на съществуването и видове преобразуване на юридическите лица. Начален момент на действието на възникването, преобразуването и прекратяването на юридическите лица.
28. Държавата като гражданско-правен субект. Правоспособност на държавата и ограниченията ѝ. Представителство на държавата в отделни случаи. Граждански режим на държавните органи.
29. Юридически лица на търговското право. Особенности във връзката с представителството, органите, отговорността и членството в тях. Юридически лица с нестопанска цел. Сдружения. Фондации. Юридически лица с нестопанска цел в частна и в обществена полза. Значение на делението.

30. Обекти на гражданските правоотношения. Вещи. Видове вещи и права върху тях. Вземания. Интелектуална собственост. Членствени права в юридически лица.
31. Ценни книги. Видове. Пари. Видове пари. Имущество: значения на термина. Имуществото като обект на правото.
32. Юридически факти: понятие, видове. Фактически състави: понятие, видове. Смесени фактически състави и техните особености.
33. Придобиване на права. Видове придобиване на права: първично и вторично, прехвърлително и учредително, универсално, партикуларно и сингуларно. Значение на деленията. Правоприемство. Защита на сигурността на оборота с оглед придобиването на права.
34. Правна сделка. Понятие. Сравнение с юридическите факти. Сравнение с юридическите постъпки. Сравнение с властническите актове. Сравнение с неправомерните действия.
35. Видове сделки: едностранни, двустранни, многостранни. Сравнение с едностранните, двустранните и многостранните договори. Възмездни и безвъзмездни сделки. Сделки на управление и разпореждане.
36. Консенсуални, формални и реални сделки. Главни и зависими (акцесорни). Каузални и абстрактни сделки. Значение на всяко от тези деления. Трансплативни, организационни, установителни и фидуциарни сделки – понятие.
37. Извършване на сделките. Изрично, конклюдентно, мълчаливо. Допълнителни волеизявления към сделката (съгласия: разрешения и одобрения); последици от липсата им в отделни случаи.
38. Форма на сделките. Видове форма според значението. Видове форма според начина на извършването. Уговорена от страните форма. Сравнително-правен преглед на формата. Спазване на формата при сделки, извършени в чужбина или предназначени за чужбина.
39. Съдържание на сделката. Видове елементи на сделката. Значение на делението. Тълкуване на сделките. Сравнително-правен преглед на тълкуването на сделките.
40. Понятие и видове условие. Понятие и видове срокове. Течение и край на сроковете. Тежест.
41. Недействителност на сделките. Видове недействителност: нищожност, унищожаемост, частична недействителност, висяща недействителност, незавършен фактически състав.
42. Относителна недействителност. Видове недействителност в търговското, семейното, трудовото и наследственото право и нейните особености.
43. Основания за нищожност: противоречие със закона, заобикаляне на закона и противоречие с морала
44. Основания за нищожност: невъзможен предмет - хипотези, неспазена форма
45. Основания за нищожност: липса на съгласие – хипотези, привидни договори. Липса на основание.
46. Привидна и прикрита сделка. Последици за третите лица.
47. Подставено лице. Едностранно и двустранно подставяне. Система от правоотношения при подставянето.
48. Основания за унищожаемост по чл. 27 ЗЗД извън специалните разпоредби на чл. 28 и сл. ЗЗД. Грешката като основание за унищожаемост. Видове грешки, релевантност и последици.
49. Измамата и заплашването като видове основания за унищожаемост
50. Неспособност да се разбират и ръководят действията. Сравнение със запрещението.
51. Крайната нужда и явно неизгодните условия като основания за унищожаемост.
52. Предявяване на всеки отделен вид недействителност. Имуществени последици от всеки отделен вид недействителност. Ефект от наличната или настъпила недействителност спрямо трети лица.
53. Потвърждаване. Способи за потвърждаване. Конверсия. Невъзможност за потвърждаване или конвертиране.
54. Представителство. Понятие. Видове. Упълномощаване. Други възможни отношения между представител и представляван.
55. Възникване и прекратяване на представителната власт. Преупълномощаване. Действие спрямо трети лица. Обем на представителната власт. Минимален и максимален законово допустим обем на представителната власт.
56. Действие без представителна власт и при превишаване на пределите на представителната власт. Потвърждаване. Договаряне сам със себе си. Действие във вреда на представлявания. Защита на представлявания.
57. Косвено представителство. Сравнение с подставеното лице. Правоотношения между участниците в системата на косвеното представителство. Защита на косвено представлявания.
58. Погасителна давност. Предпоставки. Последици. Сравнение с преклузивните и рекламационни срокове.
59. Продължителност на давностните срокове. Избор на приложимия давностен срок.
60. Начало и броене на давностния срок. Спиране и прекъсване на давностния срок.